

การพัฒนาทุนทางปัญญาและบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบล
ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี*
DEVELOPMENT OF INTELLECTUAL CAPITAL AND THE LOCAL
ADMINISTRATOR ROLES OF SUBDISTRICT MUNICIPALITIES AFFECTING
THE LIFE QUALITY OF PEOPLE IN CHONBURI PROVINCE

สุระ กลั่นดวง

Sura Klandung

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี ปทุมธานี ประเทศไทย

Faculty of Political Science, Pathumthani University, Pathum Thani, Thailand

Corresponding author E-mail: sayapom.may@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี 2) วิเคราะห์การพัฒนาทุนทางปัญญาและบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบลที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาทุนทางปัญญา ส่งเสริมศักยภาพผู้บริหารท้องถิ่น และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี เป็นวิจัยเชิงผสมผสาน ประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิเลือกตั้งและทะเบียนบ้านอยู่ในเขตเทศบาลตำบลในจังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงปริมาณจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 20 คน เครื่องมือการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านจิตใจ ด้านร่างกาย ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ 2) การพัฒนาทุนทางปัญญาและบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบล ด้านบทบาทการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ ทุนมนุษย์ ทุนโครงสร้าง บทบาทการมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม และบทบาทในการตัดสินใจ ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) งานวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะให้มีผู้บริหารท้องถิ่นทำการพัฒนารูปแบบการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนเขตเทศบาลตำบลในจังหวัดชลบุรี นำไปสู่การพัฒนาที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนต่อไป

คำสำคัญ: การพัฒนาทุนทางปัญญา, บทบาทผู้บริหารท้องถิ่น, คุณภาพชีวิตของประชาชน

Abstract

The objectives of this research were to 1) Study the quality of life of people in Chonburi Province, 2) Analyze intellectual capital development and the roles of local municipal administrators impacting the quality of life in Chonburi Province, and 3) Propose guidelines for

* Received January 4, 2025; Revised January 19, 2025; Accepted January 24, 2025

developing intellectual capital, enhancing the potential of local administrators, and improving the quality of life of people in Chonburi. The study utilized a mixed-method approach. The population included residents aged 18 and older who were eligible voters and had permanent residency within the municipal area of Chonburi. The quantitative sample consisted of 400 individuals, with a questionnaire used as the research tool, while the qualitative sample included 20 individuals, using in-depth interviews as the research instrument. Data analysis involved statistical methods such as frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis. The findings showed that 1) The overall quality of life development for residents in Chonburi Province was high, with mean scores ordered from highest to lowest in the areas of mental well-being, physical health, social relationships, and environment, respectively, 2) The intellectual capital development and the roles of municipal administrators, including strategic direction-setting, human capital, structural capital, ethical practice, and decision-making, significantly impacted the quality of life of Chonburi residents, with a significance level of .05, and 3) The study recommended that local administrators enhance their strategic direction-setting approach to improve the quality of life for residents in Chonburi's municipal areas, leading to development aligned with current situations for better quality of life in the future.

Keywords: Intellectual Capital, Local Administrator Roles, Life Quality of People

บทนำ

ทุนทางปัญญาหมายถึงทรัพยากรความรู้ที่เป็นปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จขององค์กร โดยมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนนวัตกรรม (Huu, Y. H. & Fang, W., 2008) ทุนโครงสร้าง ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักของทุนทางปัญญา แสดงถึงศักยภาพขององค์กรที่สามารถเพิ่มมูลค่าผ่านการเปลี่ยนแปลงทุนมนุษย์ให้เป็นทุนโครงสร้างเพื่อเพิ่มโอกาสทางการตลาด (Pablos, P. O., 2004) ในสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ การพัฒนาทุนทางปัญญาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยองค์กรต้องสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่และเผยแพร่ความรู้เหล่านั้นทั่วทั้งองค์กรเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Nonaka, I., 1991) ปัญหาของการขาดการพัฒนาทุนทางปัญญาและบทบาทผู้บริหารในระดับท้องถิ่นส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน เช่น ข้อจำกัดด้านการศึกษาและการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมในจังหวัดชลบุรี การพัฒนาทุนทางปัญญาเป็นหัวใจสำคัญที่สนับสนุนการสร้างคุณค่าและผลักดันให้องค์กรได้เปรียบในการแข่งขัน ไม่ว่าจะเป็นด้านวัฒนธรรมองค์กรหรือทัศนคติของพนักงาน องค์กรจะสามารถบรรลุผลสำเร็จตามกลยุทธ์ที่วางไว้ผ่านการเสริมสร้างทุนทางปัญญาให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น (Stewart, T., 1997)

การพัฒนาทุนทางปัญญาและบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นควรส่งเสริมการศึกษา พัฒนาทักษะบุคลากร และปรับปรุงสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ การบริหารจัดการท้องถิ่นควรเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนและความโปร่งใสของการดำเนินงาน โดยผู้นำท้องถิ่นควรมีวิสัยทัศน์และทักษะเชิงกลยุทธ์ เพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ทั้งนี้ บทบาทของผู้นำท้องถิ่นมีความสำคัญในยุคที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง รวมถึงผลกระทบจากการระบาดของโควิด-19 ทำให้ผู้นำต้องประสานความร่วมมือระหว่างรัฐกับประชาชนเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (นเรนทร์ฤทธิ์ ไตรภูมิพิทักษ์, 2564) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดประชาชน มีบทบาทสำคัญในการดูแลความเป็นอยู่และพัฒนาท้องถิ่น โดยให้บริการสาธารณะในชุมชนและดูแลประชาชนทั้งในภาวะปกติและภาวะฉุกเฉิน

ภารกิจหลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือการสร้างท้องถิ่นให้น่าอยู่โดยการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคม สวัสดิการ และความปลอดภัย การดำเนินงานเหล่านี้ต้องอาศัยความร่วมมือด้านบุคลากร เทคโนโลยีสารสนเทศ และการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อให้การพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่วางไว้และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พิชญ์นิษฐา พรหมศิลป์ และคณะ, 2558) คุณภาพชีวิตของประชาชนวัดได้จากปัจจัยพื้นฐาน เช่น สุขภาพกาย จิตใจ ความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดี ซึ่งรวมถึงการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ดี มีความพึงพอใจในชีวิต และความสัมพันธ์ที่ดีต่อสังคม คุณภาพชีวิตจึงเป็นตัวชี้วัดความเป็นอยู่และความสุขของบุคคลในสังคม (UNESCO, 1993); (Marcela, C. et al., 2016)

เทศบาลตำบลเป็นอีกหน่วยงานที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นยังไม่สามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในจังหวัดได้อย่างเด็ดขาด อาทิ ปัญหาน้ำเน่าเสีย การรุกพื้นที่สาธารณะ เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้จำเป็นต้องสร้างจิตสำนึก เพิ่มทุนทางปัญญา เกิดการรับรู้ถึงผลเสียที่จะขึ้น เนื่องจากปัญหาต่างๆ เหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนนั่นเอง ส่วนความขัดแย้งระหว่างย่อหน้าที่ 1 และ 2 เกิดจากการที่การบริหารจัดการท้องถิ่นในปัจจุบันยังไม่สามารถตอบสนอง ต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างเต็มที่ สาเหตุหลัก ๆ ได้แก่ การขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนใน กระบวนการตัดสินใจและการขาดการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรที่เพียงพอ

จากสภาพปัญหาการขาดการพัฒนาทุนทางปัญญาเป็นสาเหตุสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน เนื่องจากการไม่มีการ พัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากรทำให้ไม่สามารถบริหารจัดการทรัพยากรและการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การพัฒนาทุนทางปัญญาจึงเป็นหัวข้อวิจัยที่สำคัญและมีเหตุผลในการเลือกศึกษา วิจัยเรื่อง การพัฒนาทุนทางปัญญาและบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบลที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาทุนทางปัญญา สนับสนุนศักยภาพผู้บริหารท้องถิ่นที่มีอยู่ให้เกิดผลงานเชิงประจักษ์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี
2. เพื่อวิเคราะห์การพัฒนาทุนทางปัญญาและบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบลที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาทุนทางปัญญา ส่งเสริมศักยภาพผู้บริหารท้องถิ่น และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทุนทางปัญญาและบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบลที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methods research) ระหว่างเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีสิทธิเลือกตั้งและทะเบียนบ้านอยู่ในเขตเทศบาลตำบลในจังหวัดชลบุรี จำนวน 393,881 คน เป็นชาย จำนวน 199,671 คน หญิง จำนวน 194,210 คน (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2565)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีสิทธิเลือกตั้งและทะเบียนบ้านอยู่ในเขตเทศบาลตำบลในจังหวัดชลบุรี จำนวน 400 คน ซึ่งคำนวณได้จากการหากลุ่มตัวอย่างโดยสูตรของ ทาโร ยามาเน (Yamane, T., 1973)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (questionnaires) เพื่อทำการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดแบบสอบถามขึ้นจากการศึกษาผลงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาทุนทางปัญญา ประกอบด้วย 1) ทุนมนุษย์ 2) ทุนโครงสร้าง 3) ทุนทางสังคม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) บทบาทการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ 2) บทบาทการบริหารทรัพยากรในองค์กร 3) บทบาทการสนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิภาพ 4) บทบาทการมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม 5) บทบาทการจัดตั้งควบคุมองค์กรให้สมดุล 6) บทบาทการสร้างความสัมพันธ์ 7) บทบาทในการให้และเสาะหาข้อมูล 8) บทบาทในการตัดสินใจ 9) บทบาทในการใช้อิทธิพล

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของประชาชน ประกอบด้วย 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านจิตใจ 3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม 4) ด้านสิ่งแวดล้อม

การวัดระดับความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) ใช้เกณฑ์ในการพิจารณาการให้คะแนนของเบสท์ (Best J. W., 1981)

ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำเครื่องมือแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม จากนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ และนำผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยด้วยค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยใช้สูตรของ IOC ได้เท่ากับ 0.953 และหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือในภายหลังจากที่นำเครื่องมือแบบสอบถามไปผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และนำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มตัวอย่างอีกกลุ่ม เพื่อหาค่าความเที่ยง จำนวน 30 ชุด วิเคราะห์ความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมวิจัยทางสังคมศาสตร์ หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, L. J., 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยปทุมธานี เพื่อนำไปประกอบการขอเก็บรวบรวมข้อมูล 2) ผู้วิจัยปฏิบัติงานภาคสนามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ป้องกันการได้รับข้อมูลที่คาดเคลื่อน และ 3) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาทำการวิเคราะห์ทางสถิติ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ

4.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D)

4.2 สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis: MRA)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 20 คน ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี จำนวน 10 ท่าน และประชาชนในเขตเทศบาลตำบลในจังหวัดชลบุรี จำนวน 10 ท่าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 การพัฒนาทุนทางปัญญา ประกอบด้วย 1.1) ทุนมนุษย์ 1.2) ทุนโครงสร้าง และ 1.3) ทุนทางสังคม ตอนที่ 2 บทบาทผู้บริหารท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) บทบาทการกำหนดทิศทางการเชิงกลยุทธ์ 2) บทบาทการบริหารทรัพยากรในองค์กร 3) บทบาทการสนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิภาพ 4) บทบาทการมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม 5) บทบาทการจัดตั้งควบคุมองค์กรให้สมดุล 6) บทบาทการสร้างความสัมพันธ์ 7) บทบาทในการให้และเสาะหาข้อมูล 8) บทบาทในการตัดสินใจ และ 9) บทบาทในการใช้อิทธิพล และ ตอนที่ 3 คุณภาพชีวิตของประชาชน ประกอบด้วย 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านจิตใจ 3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และ 4) ด้านสิ่งแวดล้อม

ผู้วิจัยมีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาค่าความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่สร้างขึ้นโดยพัฒนาจากตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้การหาดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index) ได้เท่ากับ 1.00 หลังจากนั้นผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วจึงนำไปในการเก็บข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก มีขั้นตอนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยปทุมธานี เพื่อนำไปประกอบการขอเก็บรวบรวมข้อมูล 2) ผู้วิจัยปฏิบัติงานภาคสนามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ป้องกันการได้รับข้อมูลที่คาดเคลื่อน และ 3) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยบันทึกข้อมูลภาคสนามและการถอดเทปซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ด้วยวิธีจัดระบบข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างสรุป ซึ่งส่วนใหญ่ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์จะเป็นข้อความบรรยาย ซึ่งได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการจดบันทึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 20 คน ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี จำนวน 5 ท่าน และประชาชนในเขตเทศบาลตำบลในจังหวัดชลบุรี จำนวน 15 คน

ผลการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม ($n = 400$)

คุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ร่างกาย	3.53	0.442	มาก	2
2. จิตใจ	3.61	0.430	มาก	1
3. ความสัมพันธ์ทางสังคม	3.37	0.409	ปานกลาง	3
4. สิ่งแวดล้อม	3.34	0.426	ปานกลาง	4
รวม	3.46	0.197	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.197) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน และระดับปานกลาง 2 ด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านจิตใจ ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.430) รองลงมา ได้แก่ ด้านร่างกาย ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.442)

ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.409) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 0.426)

2. เพื่อวิเคราะห์การพัฒนาทุนทางปัญญาและบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบลที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ($n = 400$)

ตัวแปรอิสระ	B	Std. Error	Beta	t	Sig
ค่าคงที่ (Constant)	3.413	0.212		16.109	0.000
การพัฒนาทุนทางปัญญา					
ทุนมนุษย์ (X_1)	0.053	0.023	0.178	3.152	0.004*
ทุนโครงสร้าง (X_2)	0.049	0.021	0.120	2.351	0.011*
ทุนทางสังคม (X_3)	0.005	0.021	0.112	0.238	0.812
บทบาทผู้บริหารท้องถิ่น					
บทบาทการกำหนดทิศทางการเชิงกลยุทธ์ (X_4)	0.068	0.025	0.192	3.402	0.000*
บทบาทการบริหารทรัพยากรในองค์กร (X_5)	0.011	0.020	0.029	1.548	0.284
บทบาทการสนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิผล (X_6)	0.014	0.021	0.033	1.642	0.121
บทบาทการมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม (X_7)	0.035	0.019	0.119	2.218	0.015*
บทบาทการจัดตั้งควบคุมองค์กรให้สมดุล (X_8)	0.014	0.020	0.036	0.706	0.480
บทบาทการสร้างความสัมพันธ์ (X_9)	0.018	0.020	0.046	1.893	0.373
บทบาทในการให้และเสาะหาข้อมูล (X_{10})	0.004	0.019	0.011	0.204	0.838
บทบาทในการตัดสินใจ (X_{11})	0.032	0.019	0.117	2.165	0.020*
บทบาทในการใช้อิทธิพล (X_{12})	0.003	0.020	0.009	0.172	0.864
R = 0.657, R Square = 0.431, Adjuster R Square = .301, Std. Error of the Estimate = 0.297400, F = 16.025, Sig = 0.000					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปร การพัฒนาทุนทางปัญญาและบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบลที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี โดยพิจารณาจากค่า Sig 0.05 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดที่ 0.05

พบว่า คะแนนมาตรฐานของการพัฒนาทุนทางปัญญาและบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบล ด้านบทบาทการกำหนดทิศทางการเชิงกลยุทธ์ (X_4) ทุนมนุษย์ (X_1) ทุนโครงสร้าง (X_2) บทบาทการมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม (X_7) และบทบาทในการตัดสินใจ (X_{11}) ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี (Y) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยแบบคะแนนมาตรฐาน (Bata) มีค่าเท่ากับ .192, .178, .120, .119 และ .117 โดยการพัฒนาทุนทางปัญญาและบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบล ด้านบทบาทการกำหนดทิศทางการเชิงกลยุทธ์ (X_4) ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี (Y) สูงสุด การพัฒนาทุนทางปัญญาและบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบล ด้านบทบาทในการตัดสินใจ (X_{11}) ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี (Y) ต่ำสุด มีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี มีค่า (R) เท่ากับ .657 นอกจากนี้ค่า (R Square) มีค่าเท่ากับ 43.10 และมีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ .212

3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาทุนทางปัญญา ส่งเสริมศักยภาพผู้บริหารท้องถิ่น และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสามารถเสนอแนวทางได้ ดังนี้

3.1 การพัฒนาทุนทางปัญญา

3.1.1 ด้านทุนมนุษย์ พบว่า หน่วยงานควรมีการประกาศเกียรติคุณ หรือมอบรางวัลชมเชยให้แก่ประชาชนที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ชุมชน เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ประชาชน ส่งผลให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณภาพที่เพียงพอที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชน

3.1.2 ด้านทุนโครงสร้าง พบว่า หน่วยงานควรมีการจัดกิจกรรมการรวมกลุ่มของประชาชนที่มีความน่าสนใจ สามารถดึงดูดให้ประชาชนในท้องถิ่นเกิดความสนใจ เช่น กิจกรรมกีฬาหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้เวลาร่วมกัน ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนเกิดความผูกพันซึ่งกันและกัน รวมไปถึงส่งผลให้ประชาชนเกิดความผูกพันกับชุมชนของตนเอง

3.1.3 ด้านทุนทางสังคม พบว่า หน่วยงานควรมีการให้การสนับสนุนให้ประชาชนรู้สึกภาคภูมิใจใน ภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่นของชุมชน มีการสนับสนุนให้เยาวชนรวมอนุรักษ์ วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น เนื่องจากภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีทำหน้าที่ในการหล่อหลอมกลุ่มคนในพื้นที่อย่างกลมเกลียวกัน

3.2 การส่งเสริมศักยภาพผู้บริหารท้องถิ่น

3.2.1 ด้านบทบาทการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ พบว่า ผู้นำควรมีการสื่อสารกับบุคลากร และประชาชนโดยตรง เนื่องจากการสื่อสารกับผู้ตามโดยตรง จะทำให้ผู้นำและประชาชนสามารถเข้าใจจุดประสงค์ และความต้องการของกันและกันได้โดยตรง ประเด็น และจะส่งผลให้ผู้นำและประชาชนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันได้ง่าย ซึ่งอาจส่งผลให้สามารถเกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว

3.2.2 ด้านบทบาทการบริหารทรัพยากรในองค์กร พบว่า หน่วยงานควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก หรือซ่อมแซมอุปกรณ์ให้มีความพร้อมในการทำงานอย่างเสมอ และควรมีการจัดสรรจำนวนอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการให้บริการประชาชน

3.2.3 ด้านบทบาทการสนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิภาพ พบว่า หน่วยงานควรมีการจัดอบรมพัฒนาทักษะวิชาชีพให้แก่ประชาชน เพื่อดึงทักษะและศักยภาพที่มีอยู่ของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นทักษะการเย็บผ้า ทอผ้า การแปรรูปอาหารในท้องถิ่น ออกมาพัฒนาทำให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2.4 ด้านบทบาทการมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม พบว่า ผู้บริหารควรให้การจัดกิจกรรมที่ช่วงส่งเสริม สนับสนุนให้เยาวชนในท้องถิ่น รู้จักเคารพกฎกติกา และเคารพคุณค่าทางสังคม เช่น กิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความพอเพียง การเคารพความเป็นประชาธิปไตย การมีน้ำใจนักกีฬา

3.2.5 ด้านบทบาทการจัดตั้งควบคุมองค์กรให้สมดุล พบว่า ผู้นำควรให้การสนับสนุนทรัพยากรที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็น อุปกรณ์การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ สิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของตนเองมากที่สุด

3.2.6 ด้านบทบาทการสร้างความสัมพันธ์ พบว่า ผู้นำควรมีการใช้ทักษะ ระดับภาษาในการพูดอย่างหลากหลาย รวมไปถึงมีการเลือกใช้ระดับภาษาที่มีความเหมาะสมต่อคู่สนทนา หรือกลุ่มบุคคล โดยสามารถสื่อสารได้อย่างตรงประเด็น ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการจะสื่อสาร และผู้นำควรมีทักษะการพูดโน้มน้าวใจบุคคล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

3.2.7 ด้านบทบาทในการให้และเสาะหาข้อมูล พบว่า หน่วยงานควรมีการหาวิธีการกระจายข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชนผ่านทางออนไลน์ หรือ ศูนย์กระจายเสียง โดยหน่วยงานควรมีการใช้ระดับภาษาที่ประชาชนสามารถเข้าใจง่าย ตรงประเด็น เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าใจวัตถุประสงค์การทำงาน ต่าง ๆ ของ

ประชาชน หรือหน่วยงานควรมีการจัดการประชุม เพื่อชี้แจงรายละเอียดการปฏิบัติงานต่าง ๆ กับประชาชน เพื่อให้ประชาชนและหน่วยงานมีความเข้าใจในแบบเดียวกัน

3.2.8 ด้านบทบาทในการตัดสินใจ พบว่า หน่วยงานควรมีการเพิ่มช่องทางการติดต่อ กับประชาชนให้มีความหลากหลายและมีความเหมาะสมกับท้องถิ่น เช่น การกระจายกล่องรับเรื่องร้องทุกข์/ปัญหา ที่เกิดขึ้นภายในชุมชน ตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น โรงพยาบาล วัด สวนสาธารณะ การรับเรื่องผ่านช่องทางออนไลน์ ซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน และจะช่วยส่งเสริมให้หน่วยงานสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด

3.2.9 ด้านบทบาทในการใช้อิทธิพล พบว่า ผู้นำควรมีการแสดงออกถึงความมั่นใจในการตัดสินใจ การปฏิบัติงาน รวมไปถึงมีการแสดงออกถึงความอ่อนน้อมถ่อมตน มีการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม เป็นที่น่าเชื่อถือ เพื่อเป็นแบบอย่างให้แก่ประชาชนในชุมชน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ประชาชนรู้สึกประทับใจและเกิดความมั่นใจในการทำงานของผู้นำชุมชน

3.3 การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

3.3.1 ด้านร่างกาย พบว่า หน่วยงานควรมีการสนับสนุนการจัดตั้งสนามกีฬา และจัดสรรอุปกรณ์ทางการกีฬาที่มีความเหมาะสม และเพียงพอต่อการใช้งานให้แก่เยาวชนในชุมชน เพื่อให้เยาวชนสามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนห่างไกลจากยาเสพติด ซึ่งจะช่วยลดปัญหา ยาเสพติดที่เกิดขึ้นภายในชุมชน

3.3.2 ด้านจิตใจ พบว่า หน่วยงานควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาวะทางอารมณ์ สภาพจิตใจ ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพจิต ซึ่งหน่วยงานควรมีการจัดหาจิตแพทย์ หรือนักจิตวิทยา เพื่อประจำตามสถานพยาบาลต่าง ๆ อย่างเพียงพอ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน เมื่อประชาชนรู้สึกไม่ดี เช่น วิตกกังวล เศร้า หดหู่ สิ้นหวัง บ่อยครั้ง เพื่อให้ประชาชนสามารถได้รับการรักษาอย่างถูกต้อง

3.3.3 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม พบว่า หน่วยงานควรมีการจัดกิจกรรมที่ช่วยทำให้ประชาชนภายในชุมชนได้ใช้เวลาร่วมกัน หรือมีการแลกเปลี่ยนแนวคิดซึ่งกันและกัน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ประชาชนสามารถทำความรู้ความเข้าใจซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

3.3.4 ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า หน่วยงานควรมีการส่งเสริมหรือจัดให้มีพื้นที่สาธารณะ เช่น สวนสาธารณะ สวนหย่อม สนามฟุตบอล อย่างเพียงพอ ให้การสนับสนุนเครื่องออกกำลังกายตามพื้นที่สาธารณะ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนสามารถใช้งาน หรือพักผ่อน รวมทั้งช่วยส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง

อภิปรายผล

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เขตเทศบาลตำบลในจังหวัดชลบุรี ท้องถิ่นให้ความสำคัญและได้มีการกำหนดทิศทางในการพัฒนาอย่างชัดเจน เช่น การส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างถูกต้องในกลุ่มประชาชนจึงช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ช่วยให้ประชาชนสามารถมีอิทธิพลต่อโครงสร้างการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการอย่างแท้จริงของประชาชน และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านร่างกายได้ ช่วยให้กิจวัตรประจำวัน หรือการดำเนินชีวิตมีสิ่งอำนวยความสะดวก มีโครงสร้างพื้นฐานที่ดี ฯลฯ สอดคล้องกับ การพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพและการมีส่วนร่วมของประชาชน

ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสุขภาพกาย และด้านจิตใจ ตามลำดับ (วีรวุฒิ จุมพลคุณวุฒิ, 2567)

2. เพื่อวิเคราะห์การพัฒนาทุนทางปัญญาและบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบลที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาทุนทางปัญญาและบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบล ด้านบทบาทการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (X_4) ทุนมนุษย์ (X_1) ทุนโครงสร้าง (X_2) บทบาทการมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม (X_7) และบทบาทในการตัดสินใจ (X_{11}) ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในด้านการพัฒนาทุนทางปัญญา เทศบาลตำบลในจังหวัดชลบุรี มีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรขององค์กรและประชาชนให้สามารถเข้าถึงและมีบทบาทต่อการข้อมูลขององค์กรเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการบ้านเมือง ช่วยให้ประชาชนมีทักษะในการพึ่งพาตนเอง สอดคล้องกับการวิจัยของ อภิชา พรเจริญกิจกุล เรื่อง คุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ กรณีศึกษา อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ที่พบว่า 1 ใน 4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ คือ ปัจจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (อภิชา พรเจริญกิจกุล, 2564) และด้านบทบาทผู้บริหารท้องถิ่น พบว่า การส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรผู้ให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า และสร้างประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน พร้อมทั้งยังสนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงระบบสารสนเทศองค์กร มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น การบริหารจัดการองค์กรมีความชัดเจนตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ และสามารถตอบสนองต่อการบริการประชาชนได้อย่างเกิดความพึงพอใจ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วีรวุฒิ จุมพลคุณวุฒิ ที่พบว่า การพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพและการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการร่วมในการประเมินผล เกษตรกรรมยั่งยืน การร่วมปฏิบัติการ ระบบสุขภาพชุมชน สิ่งเสพติดและอบายมุข และสวัสดิการชุมชน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดเพชรบูรณ์ มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (วีรวุฒิ จุมพลคุณวุฒิ, 2567)

3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาทุนทางปัญญา ส่งเสริมศักยภาพผู้บริหารท้องถิ่น และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า สามารถเสนอแนวทางได้เป็น 3 ส่วน คือ 1) การพัฒนาทุนทางปัญญา ได้แก่ ด้านทุนมนุษย์ หน่วยงานควรมีการประกาศเกียรติคุณ หรือ มอบรางวัลชมเชย สร้างขวัญกำลังใจให้แก่ประชาชนในชุมชน ด้านทุนโครงสร้าง หน่วยงานควรมีการจัดกิจกรรมการรวมกลุ่มให้ประชาชนเกิดความผูกพันกับชุมชนของตนเอง และด้านทุนทางสังคม หน่วยงานควรมีการให้การสนับสนุนให้ประชาชนรู้สึกภาคภูมิใจในภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่นของชุมชน 2) การส่งเสริมศักยภาพผู้บริหารท้องถิ่น ได้แก่ ด้านบทบาทเชิงกลยุทธ์ ผู้นำควรสื่อสารโดยตรงกับประชาชนเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงประเด็นและเพิ่มการมีส่วนร่วมด้านการจัดการทรัพยากร จัดสรรงบประมาณและอุปกรณ์ให้เพียงพอและพร้อมใช้งาน ด้านสนับสนุนวัฒนธรรมองค์กร พัฒนาทักษะอาชีพของประชาชน เช่น ทักษะเย็บผ้า การทอผ้า การแปรรูปอาหาร เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม ส่งเสริมกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และปลูกฝังค่านิยมที่ดีแก่เยาวชน ด้านการควบคุมองค์กร สนับสนุนทรัพยากรสำคัญสำหรับการบริการประชาชน เพื่อให้บริการมีประสิทธิภาพ ด้านการสร้างความสัมพันธ์ ใช้การสื่อสารที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และมีทักษะการโน้มน้าวใจเพื่อสร้างความไว้วางใจ ด้านการกระจายข้อมูล เพิ่มช่องทางกระจายข่าวสารที่เข้าถึงง่าย เช่น ออนไลน์หรือศูนย์เสียง เพื่อให้ประชาชนเข้าใจจุดมุ่งหมายขององค์กร ด้านการตัดสินใจ เพิ่มช่องทางรับฟังปัญหาจากประชาชน เช่น กล้องรับเรื่องร้องเรียนตามสถานที่ต่าง ๆ หรือช่องทางออนไลน์ และด้านการใช้อิทธิพลอย่างเหมาะสม ผู้นำควรแสดงความมั่นใจและอ่อนน้อม เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชน และ 3) การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ได้แก่ ด้านร่างกาย สนับสนุนการจัดตั้งสนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬา เพื่อให้เยาวชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ห่างไกล

จากยาเสพติด ด้านจิตใจ จัดหาจิตแพทย์หรือนักจิตวิทยาประจำสถานพยาบาลเพื่อดูแลสุขภาพจิตของประชาชน ด้านสังคม จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประชาชน เพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และด้านสิ่งแวดล้อม จัดให้มีพื้นที่สาธารณะและอุปกรณ์ออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดีของประชาชน สอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา คือ การพัฒนาด้านสาธารณสุข การสนับสนุนหน่วยบริการสุขภาพเคลื่อนที่กระจายตามชุมชนต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและเพียงพอ เพื่อเข้าถึงผู้ป่วยติดเตียงหรือผู้สูงอายุที่ไม่สามารถเดินทางมาใช้บริการในสถานพยาบาลได้ เพื่อให้การดูแลสุขภาพประชาชนอย่างทั่วถึง (อาทิตย์ พุทธิศักดิ์แสง และคณะ, 2566) และการวิจัยของ จรัสศรี จบไพร และคณะ ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้า อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าภาครัฐ เอกชน ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต ได้แก่ การจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักในการให้ความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อม ควรมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับบทลงโทษทางกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม และควรมีส่งเสริมการจัดการขยะให้เป็นรายได้ในชุมชน (จรัสศรี จบไพร และคณะ, 2566)

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทุนทางปัญญาและบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบลที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี จากการวิจัย พบว่า 1) การพัฒนาทุนทางปัญญาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน และระดับปานกลาง 2 ด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านทุนโครงสร้าง รองลงมา ได้แก่ ด้านทุนทางสังคม และอันดับสุดท้าย คือ ด้านทุนมนุษย์ 2) การพัฒนาทุนทางปัญญาและบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบล ด้านบทบาทการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ ทุนมนุษย์ ทุนโครงสร้าง บทบาทการมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม และบทบาทในการตัดสินใจส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ แนวทางการพัฒนาทุนทางปัญญา ส่งเสริมศักยภาพผู้บริหารท้องถิ่น และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดชลบุรี ได้แก่ 1) การพัฒนาทุนทางปัญญา คือ ส่งเสริมทุนมนุษย์ด้วยการมอบรางวัลเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ จัดกิจกรรมสร้างความผูกพันในชุมชน และสนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น 2) การส่งเสริมศักยภาพผู้บริหารท้องถิ่น คือ ผู้นำควรสื่อสารกับประชาชนโดยตรง จัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอ ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กร พัฒนาทักษะอาชีพปลูกฝังค่านิยมที่ดี สนับสนุนทรัพยากรสำหรับการบริการ และขยายช่องทางรับฟังความคิดเห็น รวมถึงสร้างความมั่นใจและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชน และ 3) การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน: จัดตั้งสนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬา ส่งเสริมสุขภาพจิตด้วยการจัดหาจิตแพทย์ จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในชุมชน และสร้างพื้นที่สาธารณะเพื่อส่งเสริมสุขภาพ สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้ 1) ควรเพิ่มการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่น และ 2) ควรศึกษาประชากรในจังหวัดระยองและจังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัย และ 3) ควรใช้เทคนิคการสำรวจที่หลากหลาย เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกและการวิจัยแบบมีส่วนร่วม

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2565). สถิติประชากรทางการทะเบียนราษฎร (รายเดือน). เรียกใช้เมื่อ 26 กันยายน 2566 จาก <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMONTH/statmonth/#/mainpage>
- จรัสศรี จบไพร และคณะ. (2566). แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้า อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี. วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 6(4), 2090-2103.
- นเรนทร์ฤทธิ์ ไตรภูมิพิทักษ์. (2564). บทบาทผู้นำท้องถิ่นของภาคตะวันออกเฉียงเหนือในยุคการเปลี่ยนแปลง. วารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 1(2), 41-48.
- พิชญ์ณัฐา พรรณศิลป์ และคณะ. (2558). บทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 3(2), 146-161.
- วีรุฒิ จุมพลคุณวุฒิ. (2567). การพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพและการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดเพชรบูรณ์. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 11(7), 270-281.
- อภิชา พรเจริญกิจกุล. (2564). คุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ กรณีศึกษา อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม. วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์, 6(2), 120-131.
- อาทิตย์ พุทธิศักดิ์แสง และคณะ. (2566). การบริหารและการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 17(1), 316-331.
- Best J. W. (1981). Research in Education. (4th ed.). New Delhi: Prentice Hall of India Pvt. Ltd.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of Psychological Test. (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Huu, Y. H. & Fang, W. (2008). Intellectual Capital and New Product Development Performance: The Mediating Role of Organizational Learning Capability. Technological Forecasting and Social Change, 76(5), 664-677.
- Marcela, C. et al. (2016). Informal Employment and Quality of Life in Rural Areas of Ukraine. European Countryside, 8(2), 135-146.
- Nonaka, I. (1991). The Knowledge Creating Company. Harvard Business Review, 69(6), 96-104.
- Pablos, P. O. (2004). Measuring and Reporting Structural Capital: Lesson from European Learning Film. Journal of Intellectual Capital, 5(4), 629-647.
- Stewart, T. (1997). Intellectual Capital the new wealth of organization. London: Nicholas Berkley.
- UNESCO. (1993). Quality of life Improvement. Bangkok: UNESCO Regional Office.
- Yamane, T. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. (3rd ed.). New York: Harper and Row Publications.